

ساداکو

و

مین کاغذ دورنا

چئویرمن: جلیل یاری

یازار: ائلئنور کوئر

ساداکو

و

مین کاغذ دورنا

ساداکو

و

مین کاغذ دورنا

یازار: ائلئنور کوئر

رسام: رونالد هیملر

چئویرمن: جلیل یاری

سرشناسه: کوئر، النور
Coerr, Eleanor

عنوان و نام پدیدآور: ساداکو و مین کاغذ دورنا/یازار ائلشنور کوئر؛ رسام رونالد هیملر؛ چنوبیرمن جلیل یاری.
مشخصات نشر: تبریز؛ یازمان، ۱۴۰۳،

مشخصات ظاهری: ۴۵ ص: مصور؛ ۱۴/۵ × ۱۴/۱ س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۱۱۴۴-۷۰-۰ : ۱۰۰۰۰۱۰ ریال

و ضعیت فهرستنويسي: فيبا
يادداشت: زبان: تركى.

يادداشت: عنوان اصلی: Sadako and the thousand paper cranes.

موضوع: ساساکی، ساداکو، ۱۹۴۳-۱۹۵۵. -- ادبیات کودکان و نوجوانان

موضوع: Juvenile literature -- 1955-1943, Sasaki, Sadako

موضوع: داستان‌های کودکان (آمریکایی) -- قرن ۲۰.

20th century -- Children»s stories, American

موضوع: هیروشیما (ژاپن) -- تاریخ -- بمباران، ۱۹۴۵. -- ادبیات کودکان و نوجوانان

Juvenile literature -- 1945, Hiroshima-shi (Japan) -- History -- Bombardment

شناسه افزوده: هیملر، رونالد، ۱۹۳۷-، تصویرگر

-1937, Himler, Ronald

شناسه افزوده: یاری، جلیل، ۱۳۵۷-، مترجم

رده بندی کنگره: PS۲۵۶۶

[ج] ۱۱۷/۵۴

رده بندی دیوبی: ۹۵۵۵۳۷۶

شماره کتابشناسی ملی: ۹۵۵۵۳۷۶

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فيبا

تمام حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

ساداکو و مین کاغذ دورنا

یازار: ائلشنور کوئر

رسام: رونالد هیملر

چنوبیرمن: جلیل یاری

تبریز، یازمان یابینی

بیرینچی باسیم، ۱۴۰۳ / ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۱۱۴۴-۰-۷

قیمت: ۱۰۰ هزار تومان

www.yazman.ir

+989123805142

yazmanpub

﴿ فهرست ﴾

١. اوغور علامتلرى.....	١
٢. بارىش گونو.....	٧
٣. ساداکونون سىرّى.....	١١
٤. سىرّ آچىغا چىخىر.....	١٧
٥. قىرمىزى دورنا	٢١
٦. كئنچى.....	٢٧
٧. يوزلر اىستك.....	٣٣
٨. سون گون لر.....	٣٧
٩. يئل اىله يارىش	٤٣

اوغور علامت‌لرى

ساداکو بير قاچىشچى^۱ دوغولموشدو. آناسى همىشە دئىردى ساداکو يئرىيەبىلىمكىدن قاباق، قاچماغانى اوپىرنى.

۱۹۵۴-جو ايلين آگوست آيىنин بير سحر چاغىندا، ساداکو پالتارلارينى گئىب، خياوانا قاچدى. ژاپونون سحر گونشى اونون قارا ساج لاريندا قەوهاتى ايشىلتى لار ياردىرىدى. ماوى^۲ گؤى اوزوندە، بالاجا بير بولوت دا يوخ ايدى. بو، ياخشى بير علامت ايدى. ساداکو همىشە اوغور^۳ علامت‌لرىنى آختاراردى. ائوه دئندوبوندە، باجىسى ايله ايكى قارداشى ھله ده يورغان-دؤشكىلرىنىن اىچىنده ياتمىشىدிலار. ساداکو، بؤيووك قارداشى ماساهىرونۇ دومسوكلەيەرك دئدى: «قالخىن، تنبىل لى! بوجون، بارىش^۴ گونودور!» ماساهىرو، اينىلدەيىب^۵، آسنهدى. او، داها دا ياتماق اىستەيىردى، آنجاق، ۱۴ ياشىندا اولان اوغانلارين چوخ لارى كىمى، او دا يئمكىدن اوئترو اۋلوردۇ.

۱ قاچىشچى: قاچان

۲ ماوى: آچىق گؤى رنگى، آبى

۳ اوغور: شانس

۴ بارىش: صلح

۵ اينىلدەمك: نالە اشتمك

لوبیا سوپونون گؤزل ایبی ماساهیرونون بورنونا یئتیشینجه آیاغا قالخدی. بیراز کچمەدی میتسو و ائیجى ده اويانديلار.

ساداکو ائیجى نین گئینىمەسىنە ياردىم ائتدى. اونون آلتى ياشى وار ايدى، آنجاق، هەردىن جوراب تايىنى، كۆئىنه يىنى ايتىرىدى. سونرا، ساداکو يورغان لارى بوركدو. دوققۇز ياشينداكى باجىسى میتسو، اونلارى كومودا قويىماسىنا ياردىم^۶ ائتدى.

ساداکو ايلدىرييم كىمى آشپازخانايَا قاچىب، چىغىردى: «آى آنا، كارناوالا گئتمك اىچىن داها دؤزه بىلىميم. اولارمى صىبحانەنى بېراز تەلەسىك يئىك؟» آناسى پىلۇو ايلە سوپون يانىندا، سُفرە يە گتىرمك اىچىن، تورپ تورشوسونو دىلىيملەمە يە مشغول ايدى، ساداكونون اوزونە بىر بوز باخىب، اونو دانلاماغا باشلادى: «سەنин اون بىر ياشىن وار. داها ياخشى بىلمەلىسىن، بو مراسم، كارناوال دئىيل. هر ايل، آگوست آىي نين آلتى سىندا، شەھرىمېزه آتوم بومبۇنون سالىنماسىندان اولن آدام لارى خاطرلا يېرىق. بو، بىر آنىم^۷ گونودور.»

جناب ساساڭى، آرخا^۸ ائيواندان اىچەرى گلىپ، دئىد: «آنان دوز دئىير ساداکو جان، سن ھۇرتىمەلىسىن. بؤيووك آنان دا او قورخونچ^۹ گون ائلوب.»

ساداکو دئىد: «من اوبا جان ا حرمت گؤستەرەم. سحرلر، اونون روحونا دوعا ائدهرم. فقط، بوجون چوخ سئۇينىرم.»

^۶ ياردىم: كۆمك

^۷ آنىم: خاطرلاما (آنماق: خاطرلاما، يادا سالماق)

^۸ آرخا: دال

^۹ قورخونچ: قورخوييا سالان، دەشتلى

اوغور علامتلىرى / ۳

آتاسى دئدى: «ئەلە ايندى دە دوعا چاغىمېزدیر.^{۱۰}» ساساكى عايلەسى^{۱۱} بالاجا محرابىن يانىنا بىغيشىدىلار. او با جانىن عكسى، اورادا، بىر قىزىل قابىن اىچىندە، دورموشدو. ساداكو، داما باخا-باخا، اوْز-اوْزونە دئىيردى: «گۆرەسن ايندى بؤيوك آنانىن روحۇ، محرابىن اوستوندە هانسى ياندا اوچور.»

جناب ساساكى جىدى بىر سىسلە دئىدى: «ساداكو جان!

۱۰ چاغ: وقت، زمان

۱۱ عايلە: خانواده

ساداکو تئز باشینى آشاغا سالدى. جناب ساساكى دانىشاركىن، او، چىلپاق^{۱۲} آياق بارماقلارينى ترپەدىپ، اوينادىرىدى. جناب ساساكى، بئيوىك آتا-آناalarىنىن روح لارىنىن موتلو^{۱۳} و دينج اولماسى ايچين دوعا ائتدى. سلمانى دوكانى ايچين شوکور ائتدى. ياخشى اوشاق لار نصىب اولدوغو ايچين تشكىر ائتدى. عايلەسىنىن لوئىمى^{۱۴} آدلانان آتوم بومبۇنۇن خستەلىيىنندن^{۱۵} اوزاق قالماسى ايچين ده دوعا ائتدى.

آتوم بومبو، دوققۇز ايل قاباق هىرۋوشىما شهرىنە سالىنىپ، آنجاق، ايندى ده چوخ لارى بو خستەلىكىن اولور. او بومب، هاوانى رادىاسىيون^{۱۶} ايلە دولدوروب. بو رادىاسون، انسانىن ايچىننە اوزون زامان قالان بىر زەھرىدیر^{۱۷}.

صىحانە چاغى، ساداکو، سوب ايلە دويونوسونو تر-تلهسىك اوددو. ماساھiro، آج ازداھالار كىمى، يئمك يئىن قىزلا ردان دانىشماغا باشلادى، آنجاق، ساداکو اونون سۆزلىرىنى ائشىتىميردى. اونون دوشونجەسى^{۱۸} كىچن ايلين بارىش گونوندە اويناقلايىردى. او، انسان يېغناغانىنى^{۱۹}، موسىقىنى، آتشفيشانلىيغى^{۲۰} سئويردى. يئدىيى شَكْرِيَّمَبَه^{۲۱} ھله ده ساداکونون آغزىندا داد وئريردى.

۱۲ چىلپاق: لوت، جوراب سىز

۱۳ موتلو: سئوينجلى، خوشبخت، شاد

۱۴ لوئىمى: قان سرطانى

۱۵ خستەلىك: ناخوشلوق، مريضلىك

۱۶ رادىاسىيون: تَشَعُّشَعُ

۱۷ زەھر: سَمَّ

۱۸ دوشونجە: فىكر

۱۹ يېغناق: ازدحام

۲۰ آتشفيشان: آتش بازى

۲۱ شَكْرِيَّمَبَه: پىشمك

ساداكو، صبحانهسىنى هاميدان تئز بىتيردى^{٢٣}. آياغا قالخاركى آز قاليردى مىزى آشىرسىن. اونون بويو، ياشينا گوره، اوغا ايدى. اوزون قىچلارى، ائله بىل كى، بىرى بىرىنە دولاشا جاقدى.

ساداكو دئدى: «ميتسو جان، تئز گل قاب-قاشىغى يوياقت. بلکە تئز يولا دوشەبىلدىك.»

آشپازخانا تب-تميز اولاندان سونرا، ساداكو قىرمىزى پاپيون لارى هؤرولكلو تئللىرنە تاخىب، صبىرسىزلىكلە قاپىنин دىيىنە دايىندى.

آناسى بىر يومشاق سىس ايلە دئدى: «ساداكو جان، بىز ساعات يئددى يارىمدان تئز يولا دوشىمە يەجە يېك. گئتمك واختىنا قىدر سىس سىز-سمىرسىز آيلەشەبىلسەن.»

ساداكو، اوزونو تاپپىلتى ايلە يېرىن اوستونە سالدى. هئچ بىر شئى آتا-آناسىنى تىلسىرىھېيلمىزدى. او، اورادا اوتوروركىن بىر توكلۇ هؤرۈمچىك^{٢٤} دە اوتاقدا گزىردى. ساداكو هؤرۈمچە يې گۈرجىك اونوندە^{٢٥} بىر گۈزل گون اولماسىندان آرخاين اولدو. هؤرۈمچە يې سايىنى^{٢٦} ايلە الينە توتوب، اشىيىھ بورا خىدى.

ماساهىرو دئدى: «سەفئە اولما! هؤرۈمچىك لر دوغىرودان اوغور گىتىرمىزلىرى كى.»

ساداكو گولە-گولە دئدى: «دایان، باخ!»

٢٢ بىتيرمك: قورتارماق

٢٣ هؤرۈمچىك: تور آتان، عنكبوت

٢٤ اۇن: قاباق

٢٥ سايى: احترام، دقت

﴿٢﴾

باریش گونو

عایله يولا دوشنده، آرتیق هاوا قیزبیشمیشدی. قالابالیق^{۲۶} خیاوان لارین اوستونو توز-تورپاق بوروموشدو. ساداكو، قاباقدا گئدرکن، آن ياخین يولداشی چیزوکونون ائوبنه سارى قاچدى. اونلار، اوشقاق لار باغچاسیندان بىرى، يولداش اولموشدولار. ساداكو آرخایین^{۲۷} ایدى كى، اونلار همیشه، شام^{۲۸} آغاچىنین بير بوداغینداكى يارپاق لار كىمى، بىرېرىنە ياخين قالاجاقلار.

چیزوکو آل قووزايىب، اونا سارى يئريدى. ساداكو بير آه چكدى. هردن اوركден ايستەيىردى يولداشى بىراز يېئىن بېرىسىن. اونا چىغىرىب، دئدى: «توبساغا كىمى يئريمە! گل بىراز تئز گئدك، هئچ بير شئىي الدن وئرمەيك.» آناسى آرخادان سىلىندى: «садاكو جان، بو ايستىدە بىراز ياواش گئت،» آنجاق، چوخ گئچ اولموشدو. قىز لار آرتىق خیاواندا يارىشىماغا^{۲۹} باشلامىشىدلار. خانىم ساساكى، قاشقاباغىنى سالالا ياراق، دئدى: «садاكو همىشه بېرىنجى

۲۶ قالابالیق: شلوغ

۲۷ آرخایین: مطمئن

۲۸ شام: كاج

۲۹ بارىش: مسابقه

اولماغا ائله تَلَه سر کي، هئچ واخت دايانيب دينله مَزَّ.^{٣٠}
 جناب ساساكى گوله-گوله دئدى: «ائله دير. سيز ساداکونون قاچىب،
 هوپپانىب، آتىلا بىلدىيى چاغ لار يئرىمەسىنى هئچ گۈرمۇسۇز؟» سىسىنده غرور
 وار ايدى، چونكو ساداکو چابوك و گوجلو بير قاچىشجى ايدى.
 انسان لار بارىش پاركى نىن گىرىشىنده، آنىت ياپىتى نىن^{٣١} اىچىندىن،
 سىسىزجە كېچىرىدىلر. دىوارلاردا، اوْلۇن لارин و داغىلىميش شەرەدھ اوْلمىكىدە
 اوْلان لارىن عكس لرى وار ايدى. /ىلدىرىيم آدلى آتوم بومبو، ھىروشىمانى بير
 چۈلە چئورمىشىدى.

ساداکو بو قورخونج عكس لره باخماق اىستەمدى. چىزو كونون اليىندن بَرَك
 تو توب، او بىنانىن اىچىندىن تئز ائشىيە چىخدى.

ساداکو يولداشىنا پىچىلدادى: «اىلدىرىيم بومبۇنۇ خاطرلا يېرام. بىر مىليون
 گونش كىمى پارىلدا يېرىدى. سونرا دا، قىزغىن^{٣٢} بىر اىينه كىمى گۆزلىمە
 تاخىلدى.»

چىزو كو تعجّبلىه قىشىردى: «سن بونو نئجه خاطرلا يابىلىرسن؟ او زامان
 سن سادەجە^{٣٣} بىر كۈرپە اوشاق ايدىن.»
 ساداکو اصرارلا دئدى: «ھە، يادىمدا قالىب!»

بودا راھبىلرى نىن و شەھىدارىن دانىشمالا رىيندان سونرا، يوزلرلە آغ گۆئىرچىن
 قفس لرىندىن آزاد بوراخىلدى. اونلار آيرىلىميش، سۈكۈلموش آتومىك گونبزىن

٣٠ دينله مك: قولاق آسماق

٣١ آنىت ياپىتى: خاطرلا ما بىناسى، يادبود ساختمانى

٣٢ قىزغىن: چوخ اىستى، ياندىرىيچى

٣٣ سادەجە: فقط

باشينا دولاندىلار. ساداكو، گئيرچىن لرى، گؤيون آزادلىغىنا سارى اوچان اولولرىن روح لارينا بنزهديردى.

مراسم باشا چاتاندان سونرا، ساداكو ھامىنى شَكْرِيَّمَه ساتان قوجا خانىمین يانينا آپاردى. شَكْرِيَّمَه لر كىچىن ايلينكىنдин داها دا دادلى ايدى. او گون، كىچىن ايل لره تاي، تئز كىچدى. ساداكويا گوره، مراسمين ان ياخشى بؤلومو، ساتىلان شئىلرە باخماق و گۆزل يئمكلىرين ايسىنى آلماق ايدى. بالاجا دوكان لاردا، لوبيا كىكىنдин توتموش، جيويلدايان چكىرتىكەلرە كىمى هر شئى ساتىلىرىدى. گونون ان پىس بؤلومو ده انسان لارين چىركىن، آغىمتىل^{۳۴} يارا يئرلىرىنى گۈرمك ايدى. آتوم بوبمو، اونلارى ائله پىس ياندىرىميشدى كى، داها انسان كىمى گۈرۈنموردولر. بومبۇن قوربان لاريندان بىرى، ساداكونون يانينا گلنده، او، تئز اوزونو چئويپيردى.

گونش باتاندان سونرا، هيچان داها دا آرتدى. گۆز قاماشدیران آتشفيشانلىغىن سون گۈرۈشۈ گؤيدىن يوخ اولاندان سونرا، آداملار، كاغذ فانوس لارينى اوھتا چاى نىن دىيىنه آپاردىلار.

جناب ساساکى دىقلە آلتى فانوسون اىچىنده اولان شمع لرى ياندىرىدى- عايلەنин هر اوېھىسى^{۳۵} اىچىن بىر شمع. فانوس لار، ايلدىرييم بومبۇندان اولن قوهوم لارين آدلارينى داشىييردى. ساداكو، او با جانين آدینى فانوسونون اوستونە يازميشدى. شمع لر پارلاق يانان زامان، فانوس لار اوھتا چايبىنا سالىندىلار. اونلار، قارانلىق سولارين اىچىنده، او دبئوجه يى^{۳۶} سوروسو كىمى،

۳۴ آغىمتىل / ağımtıl / a: آغ رنگە چالان

۳۵ اوېھ / üyə: عضو

۳۶ او دبئوجه يى: شبتاب حشرەسى

دَنِيزِه ساری آخیر دیلار.

او گئجه، ساداکو، اوزون سوره^{۳۷} یاتاغیندا اویاق قالاراق، او گونون
اولای لارینی^{۳۸} خاطر لادی. اوز-اؤزنه بئله دوشونوردو کی، ماساهیرونون
سوزو دوز چیخمادی. هؤرمجک، اوغور گتیر میشدى. صباح، بو سوزو اونا
خاطرلا داجاق.

---

۳۷ سوره /sürə/: زامان

۳۸ اولای /olay/: حادثه

﴿ ٣ ﴾

ساداکونون سیرى

ساداکو، قاچا-قاچا، ياخشى خىرلر ايله ئوه گلنده، گوزون^{۳۹} باشلانان گونلرى ايدى. باشماقلارىنى تولازلايىب، قاپىنى گورولتو ايله آچىب، چىغىردى: «من گلدىم!»

آناسى، آشپازخانادا شام يئمه يى حاضيرلا ييردى.

ساداکو نفس چالا-چالا دئدى: «آن گۆزۈل بىر حادىھ باش وئرىب! بىلىرسن نه اولوب؟»

«سنин اىچىن چوخلو گۆزۈل شئى لر باش وئر ساداکو جان، من ايندى دئىيە بىلەميمىرم نه اولوب.»

ساداکو دئدى: «مېدان گونونون بؤيوك يارىشى! من بامبو كىلاسىندان نوبه قاچىشى^{۴۰} تىمىنە سئچىلىمىشىم.» او، مكتب چاتتاسىنى^{۴۱} ھاوادا توولاياراق گولە-گولە اوتاقدا اويناماغا باشلادى. «بىلىرسن نه اولا جاق؟ بىز قازانساق، گلن ايل اورتا مكتبىدە من دە يارىش تىمىنە سئچىلە جەيىم.» ساداکو بونو هر بىر شىئىدىن چوخ اىستە ييردى.

٣٩ گوز /güz/: پايز

٤٠ نوبه قاچىشى يارىشىندى تىمىن اوېھلرى نىن هر بىرى يولون بىر بؤلۈمونو قاچار.

٤١ چاتنا: كيف

شام يئمه يىيندە جناب ساساکى عايىلە شرفى و غرورو حاقىندا اوزون سوره دانىشدى. بو سۆزلىر ماساھىرويا دا اثر ائتمىشدى. ساداکو، او قدر ھېجانلى ايدى كى، يئمك يئيھىلىمېرىدى. او، سادەجە او رادا او توروب، سۇينجلە گولومسى بىردى.

او گوندىن سونرا، ساداکو سادەجە بىر شئى دوشۇنوردو: نوبە قاچىشى يارىشى. او، هر گون مكتبە چالىشىرىدى. چو خلو واخت، بوتۇن يولو ائوهەجن قاچىردى. ماساھىرو، جناب ساساکى نىن بؤيوك ساعاتى ايلە زامان توتاندا، ساداکونۇن

سرعتى ھامىنى تعجّلندىرىدى. ساداکو اوز-اوزونه دئىيردى: «بلكه ده من مكتىپن آن ياخشى قاچىشچىسى اولا جاغام.»

سوندا، بؤيوك گون گليب چاتدى. ياريشا باخماق ايچين مكتىپن چوخلو آنا-آنالار، قوهوم لار، يولداش لار يېغىشمىشىدilar. ساداکو اوزونو ايتىرمىشدى. قورخوردو قىچ لارى توتولسون. يىردىن، قارشى تىمین اويمەلرى، اونون گۆزۈنده اوز تىمىنده كى يولداش لاريندان داها اوجا بويلىو و داها گوجلو گۈرۈندو. ساداکو حىس لرينى آناسينا دئىنده خانىم ساساكى دئى: «ساداکون جان، بىراز قورخماق طبىعىدىر، آنجاق، نىگران اولما. ياريش باشلاياندا، سن، وار گوجونله يئىين قاچاجاقسان.» سونرا، قاچىش يارىشىنин واختى گلدى.

جناب ساساكى، ساداکونون الينى سىخاراق دئى: «سن سادەجه اليىدىن گلنى ائت. بىز سنه فخر ائدەجەيىك.»

آتا-آناسىنин خوش سۆزلىرىنى اشىتىمك ساداکونون اورەيىنده كى دوبۇنو آچدى. اوز-اوزونه دوشوندو: «ھر نه اولورسا اولسون، اونلار منى سئوپىرلر.» باشلانىش فيشقاسى چالىناندا، ساداکو يارىشدان باشقان^{۴۲} ھر شئىي اونوتموشدو. نوبه اونا چاتاندا، او، وار گوجو ايلە قاچدى. ياريش باشا چاتاندا، ساداکونون اورەيى، آغرى ياراق قاپىر غالارينا چىرىپىلىرىدى.

او گون، ساداکو يېرىنجى دفعە باشىنин گىچىلمەسىنى حىس ائتدى. يېرىنин قىشقىرىق سىسىنى چتىنلىكلە اشىتىدى: «سىزىن تىم قازاندى!» بامبو كىلاسى، سئوينجك، چىغىر-باغىر سالا سالا ساداکونون باشىنا يېغىشىدilar. ساداکو،

باشینی بیر نئچه يول سیلکه لهدى، باش گیجلتىسى بىتدى.
بۇتون قىش فصلى، ساداکو، قاچىش سرعتىنى آرتىرماغا چالىشدى. اورتا
مكتىبىن يارىش تىمینه گىرمك اىچىن ھر گون چالىشمالى ايدى. هردن، اوزون
قاچىشدان سونرا، باش گیجلتىسى يئنه قايىدىرىدى. ساداکو بوندان عايلەسىنە
دانىشىماماق قرارىنا گلمىشدى.

او چالىشىرىدى اۋزۇنۇ بو باش گیجلەنمىن اۋئىملى^{۴۳} بير شئى اولماماسىنا
ايىنادىرىسىن. ھر نە اولسا دا، تىز-گئچ يوخ اولا جاق. آنجاق، بئله اولمادى.
داها دا پىسلەشىدى. قورخموش ساداکو، بو سىرىٰ اۋز اورەيىندە ساخلايىرىدى. آن
ياخىن يولداشى چىزو كويا بئله بير سۆز دئمەدى.

ساداکو يئنى^{۴۴} ايل آخشامىندا، بو باش گیجلەمەسىنەن قورتولماسىنى
آرزو ائتدى. اوونون بو سىرىٰ اولماسايدى، ھر شئى نئچە مۇكّمەل اوЛАردى!
گئچە يارىسى معبدىن زنگلرى چالماغا باشلاياندا، او، ياتاغىندا يومشاق
بورغان-دؤشەيىن اىچىنەدە ايدى. زنگلر، اسکى^{۴۵} ايلين بۇتون پىسلېلىكلىرىنى
يولا سالىرىدى. بئلهلىكىلە، يئنى ايلين، گۈزل بير باشلانىشى اولا جاق. ھر بير
زنگ چالىنادا ساداکو يوخولو-يوخولو اۋرل^{۴۶} ايستەيىنى اورەيىندەن كېچىرىرىدى.
اڭرتهسى گون^{۴۷} سحر چاغى، ساساکى عايلەسى، مقىبرەلرى زىارت ائدهرەك
انسان يىغناق لارينا قوشولدو. خانىم ساساکى، چىچكلى اىپك كيمونوسوندا چوخ

^{۴۳} اۋئىم: اهمىت

^{۴۴} يئنى: تازە

^{۴۵} اسکى: كەنە

^{۴۶} اۋرل: مخصوص

^{۴۷} اڭرتهسى گون: سونراكى گون، گلەجك گون

گۈزىل گۈرونوردو.

او، ساداکويا سۆز وئردى: «اليمىزه بىراز پول گىلسە، سىنە دە بىر كىمونو آلاجاغام. سىنин ياشىندا بىر قىزىن كىمونوسو اولمالىدىر.» ساداکو، نزاكت ايله آناسىندا تشكىر ائتدى. آنجاق، كىمونو اونون وئجيئە دە دېيىلدى. او، سادەجە اورتا مكتىپىن تىمى ايله يارىشماڭى دوشۇنوردو. ساداکو، موتلو انسان لارين آراسىندا اوز سىرّىنى بىر مەت اونوتموشدو. او اوموردو^{٤٨} بو گونلارين سۇيىنچ هاواسى بوتون اوزونتولرىنى^{٤٩} يىوپ، آپارسىن. گۈنون سونوندا، ماساھىرو ايله ائوه سارى يارىشىدிலار. او راحاتجا قازاندى. قاپىنин اوستوندە، اوغۇر سىيمگەلرى^{٥٠} وار ايدى. خانىم ساساڭى، يىنى ايلده عايىلەسىنى قوروماق اىچىن، اونلارى اورايان تاخمىشىدى.

بئله بىر باشلانىشلا، پىس حادثە نىتجە باش وئرەبىلر؟ ☀

---

٤٨ اومماق: اومود اىتمىك، آرزۇلاماق
٤٩ اوزونتو /ützüntü/: غم، غصە، كدر
٥٠ سىيمگە: سمبول، علامت

سېر آچىغا چىخىر

بىر نىچە هفتە، بئلە گۇرۇنوردو كى، دوعالار و اوغور سىمگەلرى اۋز ايشلىرىنى چوخ ياخشى گۇرۇبلەر. ساداكو، داها اوزون و داها يئىين قاچدىغى يىچىن، اوزونو گوجلو و ساغلام^{٥١} حىس ائديردى.

آنjacق، بوتون بونلار فەورييە آيىنىن شختە-سازاقلى بىر قىش گونوندە باشا چاتدى. ساداكو مكتب حىەتىنinde قاچىردى. بىردىن، سانكى^{٥٢} ھر شئى اوونون باشىينا دولانىر، ساداكو يئرە يىخىلدى. معلم لىردىن بىرى، تالەسىك ياردىما قاچدى. ساداكو، ضعيف بىر سىس ايلە دئىدى: «من ... من ائلە بىل، بىراز يورولموشام.» آياغا قالخماق اىستەدىيىنده آياق لارى تىترەيىب، يئىىدىن يئرە دوشدو. معلم، دورومو^{٥٣} جناب ساساكى يە بىلدىرىمك اىچىن، مىتسونو ائولرىنه يوللادى.

جناب ساساكى، سلمانى دوكانىندان چىخىپ، ساداكونو قىزىل خاج^{٥٤} خستەخاناسىينا^{٥٥} آپاردى. خستەخانا يا گىرنىدە، ساداكونون جانينا قورخۇ اوتوردۇ.

٥١ ساغلام: سالم

٥٢ سانكى: ائلە بىل كى (سانماق: فرض ائلەمك)

٥٣ دوروم: وضعية

٥٤ قىزىل خاج: صليب سرخ

٥٥ خستەخانا: بىمارستان

خسته خانانین بير بؤلومو، آتوم بومبونون خسته لرينه وئريلميشدى.

بير نىچە دقيقەدن سونرا، ساداکو معايىنە او تاغيندا ايدى. باخىجى^{٥٦} اونون دؤش قفسە سىنى رادىولۇزى ائلە يىب، بىراز داقان آلدى. دوكتور نوماتا، ساداکونون كورە يىنە چالىپ، چوخلو سورغولار^{٥٧} سوروشدو. اوج آيرى دوكتور دا، ساداکويا با خماغا گىلىدەر. اونلارين بيرى، باشىنى توولا يىب، ساداکونون ساج لارينى تومارلادى.

ساداکونون بوتون عايىلەسى خسته خانا يىا گلمىشىدەر. آتا-آناسى دوكتورون او تاغيندا ايدىلەر. ساداکو اونلارين سىس لرينى چوخ چتىن اشىيدە بىلىرىدى. بىردىن آناسى آغا لىا-آغا لىا چىغىردى: «لوسىمى؟ بو او لا بىيملز!» ساداکو، بو قورخونج سۆزلىرى اشىيدىر كن، ال لرينى قولاق لارى نىن اوستونە قويىدو. داها اشىيتىمك ايستە مىردى. ال بىتە كى، لوسىمى خستە سى دېيىلدى. نىيە؟ چونكۇ، آتوم بومبو اونو جىزا دا بىلەمە مىشىدى.

يا سوناقا آدلى بير باخىجى ساداکونو خستە خانا او تاق لارى نىن بىرىنە آپارىب، اونون گىئىنەمەسى اىچىن بير پامېق^{٥٨} كيمونو وئردى. عايىلەسى او تاغا گىرنەدە ساداکو ياتاغينا قالخىردى.

خانىم ساساڭى قول لارىنى ساداکونون بويىنونا سالىپ، موتلۇ گۈرۈنمە يە چالىشاراق دئدى: «سن بورادا بىراز قالمالىسان. من دە هر آخشام گله جە يەم سنه باش وورام.»

ما ساهىرو دا اونا بىلە سۆز وئردى: «بىز دە، مكتىبدن سونرا، سنى گۈرۈمە يە گله جە يىك.»

٥٦ باخىجى: پرسىتار

٥٧ سورغۇ: سوال

٥٨ پەمە: كىان

مىتسو ايله ئىيجى ده باش لارينى تَرىپتىدilر. اونلارين گۆزلىرى بَرَلمىشدى^{۵۹}، قورخموشدو لار.

ساداكو آتاسىندان سوروشدو: «دۇغرودان مندە آتوم بومبۇنۇن خستەلىيى
وار؟»

جناب ساساکىنىن گۆزوندە بىر پوزغۇن باخىش وار ايدى، آنجاق، او، سادەجە دئى: «دوكتورلار بىر نئچە تىست ائتمك اىستەيىرلر، سادەجە بۇ.» او دايىندى.

سونرا، دئى: «بلكە ده اونلار سنى بير نئچە هفتە بورادا ساخلايا جاقلار.» بير نئچە هفتە؟ بولى، ساداکويا نئچە ايل گلدى. او، اورتا مكتبى بيتيرمك ايچين داري خاجاقدى. داها پىسى ده بو كى، او يارىش تىمىندن اولا بىلمە يەجك. ساداکو اودقوندو. چوخ چالىشىرىدى آغلاماسىن.

خانىم ساساكى اضطراب ايله ساداکويا باخدى. ياستيقلارى چالىب، يومرو لادى، ياتاق اورتۇيۇنۇ دوزلتدى.

جناب ساساكى بوغازىنى آرىتلايىپ، سوروشدو: «ايستە ... ايستە دىيىن بير شئى وارمى؟»

садاکو باشىنى ترپتدى. اونون بوتون ايستە يى، سادە جە ئۇھ گئتمك ايدى، آنجاق، هاچان^{٦٤}؟ اوره بىينە قورخۇ دوشدو. اشىتىميشىدى بو خستە خانا يىا گلن لرىن چوخو بير داها ئولرىنە قايتىمايىپ.

بىراز سونرا، باخىجى ياسوناقا، ساداکونون دىنجلەمىسى ايچين ھامىنى يولا سالدى. ساداکو، يالنىز^{٦٥} اولدوقدا اوزونو ياستىغا قويوب، اوزون سورە آغلادى. او، اوزونو هئچ واخت بئله يالنىز و يازىق حىس ائتمە مىشىدى. ☀

---

^{٦٤} هاچان: نە واخت، نە زامان

^{٦٥} يالنىز: تك، تنها

﴿٥﴾

قىرمىزى دورنا

ائرتهسى گون سحر چاغى، ساداكو يياوش-يياوش اوياندى. آناسىنىن صباحانه حاضيرلاماق سىسینه قولاق وئردى، آنجاق، سادەجە خستەخانانىن يئنى و دېيشىك سىسلىرى اشىيدىلىرىدى. ساداكو اىچىنى چكىپ، دوننин سادەجە بىر پىس يوخو اولدوغۇنو اومىدو. باخىجى ياسوناق، اىينه وورماق اىچىن اوتابغا گىرنىدە، ھەزادىن دوغرو اولدوغو بىللىنىدى.

دولغۇن^{٦٢} باخىجى تئز-تئز دئدى: «خستەخانادان اىينه وورماق اسگىك اولماز. سن دە يياوش-يياوش آلشاجاقسان^{٦٣}:» ساداكو دئدى: «كاش بو اىينه لە منى تئز ساغلاملاشدىرىسىن ئويمىزە گىندەبىلىم.»

او گون آخشام، چىزوکو، ساداكونون بىرىنجى قوناغى ايدى. او، ال لرى ايله آرخاسىندا بىر شئىي گىزلەدەرك، گولە-گولە ساداكويا دئدى: «گۈزلىرىنى يوم،» ساداكو گۈزلىرىنى برک-برک يومدوقدا چىزوکو ياتاغىن اوستونە بىر نئچە كاغذ ايله بىر قايچى قويوب دئدى: «ايندى باخابىرسن!»

٦٢ دولغۇن: كۈك، شىشمان

٦٣ آلشماق: عادت ائتمك

ساداکو گۈزلىرىنى كاغذا زىلله يەرك سوروشدو: «بو نەدىر؟»
 چىزو كو گولومسىه يەرك غرورلا دئدى: «من سنين ساغلانماغىن اىچىن بىر
 يول تاپمىشام، باخ!» سونرا دا، بىر قىرمىزى كاغذدان بؤبۈك بىر مربع كسىب،
 تئز-تئز اونو نىچە يول قاتلايىب، گۈزل بىر دورنایا چئويردى.

ساداکو مات قالمىشدى. «بو كاغذ قوش، منى نىچە ساغالدابىلر؟»
 چىزو كو دئدى: «اسكى دورنا حكايهسىنى خاطرلامىرسان؟ بئله دېيىرلر كى،
 دورنا مىن ايل ياشاييار، بىر خسته آدام، مىن كاغذ دورنا دوزلتىسە، تانرى لار اونون

ايستكارينى يئرينه يئتيرلر و اونو يئنيدن ساغلام ائدرلر.» او، دورنانى ساداكويا وئريب، دئدى: «بو دا بىرىنجىسى.»

садاكونون گۆزلىرى ياشلا دولدو. چيزوکو نه مەربان بىر قىزدى كى، اونا اوغور سىمگەسى گىتىرىپ! او، بئله بىر شئىلرە دوغرودان هېچ اينانمازدى. ساداكو قىرمىزى دورنانى گۆتۈرۈب، اورەيىنده بىر آرزو ائتدى. كاغذ قوشالى ووراندا اونون كۈنلۈ، گۆزلى حىس ايلە دولدو. بو، ياخشى بىر علامت اولمالى دىر. يواشجا دئدى: «ساغ اول چيزوکو جان، من بونو هېچ واخت اوزومدىن آييرمايا جاڭام.»

садاكو كاغذلارلا ايشلەمە يە باشلاياندا بىلدى كى، كاغذلارلى قاتلايىپ بىر دورنا دوزلتىمك، گۈرونن كىمى راحات بىر ايش دئىيل. چيزوکونون ياردىمىي ايلە چتىن بؤلۈملىرىن نىچە قاتلايا جاڭىنى ئۆپىرنىد. اون قوش دوزلتىدىكەن سونرا، اونلارلى مىزىن اوستوندە قىرمىزى دورنانىن دىيىنە قويىدو. بعضى لرى بىراز آيرى-بويرىو اولموشدو، آنچاق، بو، ايشىن باشلانىشى ايدى.

садاكو دئدى: «ايندى قالدى دوققۇز يوز دوخسان دورنا.»

دورنا يانىندا اولاندا، اوزونو ساغ و اوغورلو حىس ائدىرىدى. نىيە كى، بىر نىچە هفتە يە، مىن دورنانى بىتىرىدىكەن سونرا، ائوه گەتىمك اىچىن يئتهرىنچە^{٦٤} گوجلو اولاچاق.

او آخشام، ماساهيرو ساداكونون ائو مشقلىرىنى گىتىرىدى. او، قوشلارلى گۈرنىدە دئدى: «بو بالا مىزىن اوستوندە، قوشلارا يئتەرىنچە^{٦٥} يئر يوخ دور. من

٦٤ يئتهرىنچە: كفایت قدر (يئتمك: كفایت ائتمك)

٦٥ يئتەرىنچە: كافى

اونلارى تواندان^{٦٦} آساجاغام،»
садакو گولومسه يىب، سوروشدو: «دوزلتىييم دورنالارين هاميسي نين
آساجاغينا سؤز وئريرىسى؟»
ماساھىرو سؤز وئردى.

садакونون گۈزلىرى ايشىلدا يېردى. دئى: «اوندا، بوتون مىن قوشو
آساقىسان؟»

قارداشى اينىلەدە: «مېن قوش؟ زارافات ئەدىرسەن!»
ساداكو دورنالارين حكايەسىنى اوナ سۈيەدە.
ماساهىرو الينى دوز، قارا ساج لارىندان كەچىرىدىپ، گولومسەيەرك دئدى:
«سن منى آلداتدىن! آنجاق، من بو ايشى بىر تەھر گۈرەجەيم.» سونرا دا،
باخىجى ياسوناقادان بىراز ساپ ايله يايىشقان^{٦٧} آلىپ، ايلك^{٦٨} اون دورنانى
تاواندان آسىد. قىرمىزى دورنا، مىزىن يوخارى باشىندا اوز يئریندە قالمىشىدى.
شام يئمه يىندىن سونرا، خانىم ساساکى، مىتسو و ائيجىنى خستەخانا ياخىجى
گتىرىدى. هامىسى قوش لارى گۈرمىكدىن حئيرەت ئەتدىلر. بو قوش لار آسکى بىر
آدىليم شعرى خانىم ساساکى يە خاطرلا تىمىشىدى:

رنگ به رنگ كاغذلاردان دورنالار   اوچا-اوچا بىزىم ائوه گلىرلر
مىتسو ايله ائيجى آن چوخ، قىرمىزى دورنانى بىندىلر. آنجاق، خانىم ساساکى،
اوستوندە چەرايى^{٦٩} چتر اولان ياشىل كاغذدان دوزلمىش آن بالاجا دورنانى
سۇيرىدى. «بو منىم سەچتىيەمدىر. چونكۇ، بالاجالارى دوزلتىمك چوخ-چوخ
چتىن اولور.»

ساداكو، گۈرۈشە گلن لر ايله بىر نىچە ساعات اولاندان سونرا، خستەخانا
أوتاغىندا يالنىز قالمىشىدى. او قدر يالنىز ايدى كى، جسارتنى ساخلاماق اىچىن
چوخلۇ دورنا دوزلتىمە يە باشلادى.

اون بىر ... اىستەيىرم تىز ساغالام.
اون اىكى ... اىستەيىرم تىز ساغالام. ...

---

^{٦٧} يايىشقان: چىسب

^{٦٨} ايلك: بىرینجى، اول

^{٦٩} چەرايى: چەرھاى، صورتى

٦

كئنجى

هامى، ساداكونون اوغور دورنالارى اىچىن كاغذ يېغىردى. چىزوکو، بامبو كىلاسىندان، بويالى^{٧٠} كاغذ گتىردى. آتاسى، سلمانى دوكانىندا بوتون قىرىنتى كاغذلارى ساخلايىردى. باخىجى ياسوناقا دا، داوا قوتولارى نىن كاغذلارىنى اونا وئرىردى. ماساهiero، سۆز وئردىسى كىمى، قوش لارىن هامىسىنى تاواندان آسىردى. او، هردن نىچە قوشۇ بىر ساپا باغلابىردى. ان بؤيوك دورنالار يالنىز اوچوردولار.

ساداکو گلهجك آى لاردا هردن اوزونو ساغلام حىس ئىلەيىردى. بونا باخماياراق، دوكتور نوماتا اونون خستهخانادا قالماسىنى اوېغۇن^{٧١} گۈرموشدو. ساداکو لوسمى اولدوغونو ايندى باشا دوشوب، آنجاق، بعضى خستهلىرىن بو خستهلىكىن ساغالدىغىنى دا بىلىردى. هەنج واخت ساغالاجاغىندان اومودونو كىسمەدى.

ساداكونون حالى ياخشى اولان گونلر، باشى قارىشىردى. مشقلىرىنى يازىردى، يولداش لارىيلا مكتوبلاشىردى، گۈرۈشونه گلنلىرىن باشلارىنى دا

٧٠ بويالى: رنگ

٧١ اوېغۇن: مناسب

اویون، تاپماجا و ماهنی لار ايله قاتیردی. آخشام لار، كاغذدان دورنا دوزلديردی. قوش سوروسونون سايى، اوچ يوزو آشميشىدى. قوش لارين كاغذلارى، داها دوزگون قاتلانميشىدى. بارماق لارى قيوراق^{٧٣} اولموشدو، تئز-تئز، خطاسىز ايشله ييردىلر.

ياواش-ياواش، آتوم بومبو خستهلىيى، ساداكونون گوجونو اليىندن آليردى. او، آغرى لار ايله تانيش اولموشدو. هردن زوققولتولو باشآغرى لارى، او خوما-يازماسى نين قاباغينى آليردى. آيرى واختلار، ائله بىلىرىدى كى، سوموكلرى اود توتوب يانير. باش گىچللىنمەلرین چو خالماسى ساداكونو بىر درين قارانلىغا سوروردو. او، چوخلو واختلار، او قدر ضعيف اولوردو كى، بىر ايش گۈرئىلىمىرىدى، ساده جه پىنجرە دىيىنده او توروب، حسرتله حيطىدە كى آغجاقايىن^{٧٤} آجاجينا باخىردى. قىرمىزى دورنانى قوجاغيندا ساخلايىب، ساعات لارلا اورادا قالىرىدى.

بىر گون، باخىجي ياسوناقا اونو، تَكْرِلِي آرابا^{٧٥} اوستوندە، گونشه با خماق ايچىن ائيوانا چىخاراندا، ساداکو اوزۇنۇ چوخ يورغۇن حىس ائتدى. ساداکو بىرينجى دفعە كىنجىنى اورادا گۈرددو. اونون، دوقۇز ياشى وار ايدى، ياشينا گۈرە، چوخ بالاجا گۈرونوردو. ساداکو گۈزلەرینى اونون آريق اوزونه، پارلايان قارا گۈزلەرینە زىللەدى.

«سلام» وئرىب، دئدى: «من ساداکويام.»

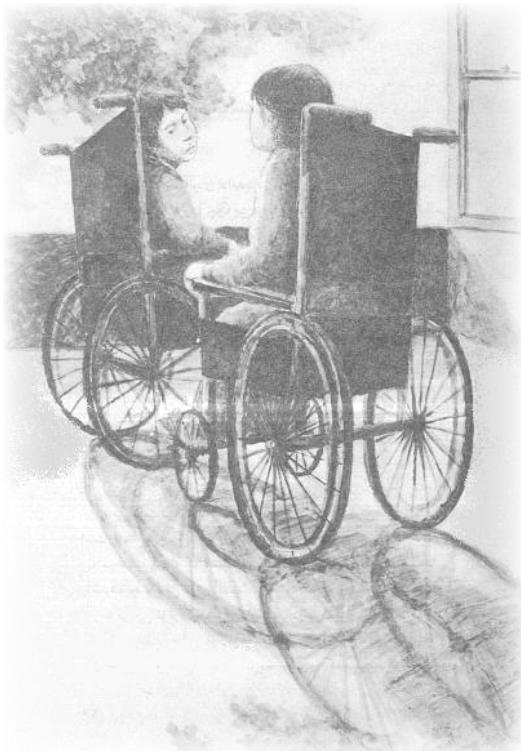
كىنجى، الچاق و يوموشاق بىر سىس ايله جواب وئردى. تئزلىكلە

قىوراق: چابوک، حركتلى ٧٢

آغجاقايىن: افرا ٧٣

تَكْرِلِي آرابا: ويلجر ٧٤

اسكى يولداش لار كىمى دانىشماغا باشلا迪لار. كئنچى، اوزون بير زامان خستهخانادا ايدى، آنجاق، اونون گۇرۇشونه گلن لرین سايى آز ايدى. آتا-آناسى اؤلموشدو، او دا، ياخينلىقداڭى شەرەدە ياشايان خالاسى ايلە قالىرىدى. كئنچى دئدى: «او قوجادىر، اونا گۈرە منىم گۇرۇشومە سادەجە هفتەدە بىر يول گلەبىلىر. چوخلۇ واخت كىتاب اوخوابارام.»

ساداكو، اوزونو كئنچىنىن اوزوندەكى كەدرلى باخىشا چۈپىرىدى.
كئنچى، يورغۇن بىر آه چەكەرەك دئدى: «دۇغرودان بو ھېچ اۇنملى دېيىل،

چونکو من تئزلىكله اولەجهيم. منيم لوستەلېيىم وار.»
 ساداکو تئز دئى: «سەنین لوستەمەن اولا بىلمىز. سەن، او زامان هەنج دونيايا
 گلەمەمىشىدىن.»

كئنچى جواب وئردى: «بۇنون اوئىنمى يوخ دور. زەھر، آنامىن بىنىنده ايدى،
 من دە زەھرى اوندان آلمىشام.»

ساداکو چوخ اىستەپەرىدى اونو اوووندورسون^{٧٥}، آنچاق، نە دئىيەجەيىنى
 بىلىمپەرىدى. سۇنرا، دورنالارى خاطرلا يىپ، دئى: «سەن دە منىم كىمى كاغذدان
 دورنا دوزلەپىلرسن. بئلەلىكىلە بىر معجزە باش وئەپىلر.»

كئنچى يواشجا جواب وئردى: «من دورنالارين حكايەسىنى بىلىرم، آنچاق،
 چوخ گئچ اوپوب. ايندى تانرى لار دا، منه ياردىم ائدەپىلەنلىرىلر.»
 ائلە بو واخت، باخىجى ياسوناقا ائيوانا گىلدى. او، سەرت بىر شكىلەد^{٧٦} دئى:
 «كئنچى، سەن بئلە شەئىلەن بىلىرسن؟»

كئنچى، اونا آغىر بىر باخىش سالىب، دئى: «من بىلەرم. ھەلە من، جەدولە
 يازىلان قان سايىمى دا اوخويابىلىرم. ھەر گۈن، داها دا پىسلەشىر.»
 باخىجى آجىقلانىب، دئى: «نە دە چوخ دانىشىر! بئلەلىكىلە اۆزۈو و
 يورورسان.» سۇنرا، كئنچىنىن تىكىلى آرابا سىنى اىچەرى يە آپاردى.

ساداکو اوتاباغينا قايىداندا دوشونجە يە دالمىشىدى^{٧٧}. عايلەسى اولمايان
 بىرىنىن، خستەلېيىنىن نىچە اولا بىلەمىسىنى دوشۇنوردۇ. كئنچى، جسار تلى
 بىر قىز ايدى. ساداکو، آن گۆزل كاغذدان بىر بؤيوك دورنا دوزلدىب، سالوندان
 اوووندورماق/ ovundurmaq/ توختاقيق وئرمك، تىسکىنلىك وئرمك
 ٧٦ سەرت: جىدى
 ٧٧ دالماق: باتىماق، غرق اولماق

كئنچى نين اوتاغينا اوچورتdu. بلکه بو، اونا اوغور گتىرىدى. سونرا، اوز سوروسونه
داها چوخ دورنا دوزلتىمە يە باشلادى.
اوج يوز دوخسان سككىز.
اوج يوز دوخسان دوققۇز ...

بىر گون، كئنچى ائيواندا گئرۈنمهدى. گئجه يارىسى، ساداكو سالوندا
سورو تىلەن بىر ياتاغىن گورولتوسونو ئىشيتىدى. باخىجى ياسوناقا اوتاغا گلىپ،
كئنچى نين اولدو يىونو سؤيلەدى. ساداكو دىوارا سارى دئنوب، گۆزى ياش لارى
آخا-آخا آغلاماغا باشلادى.

بىراز سونرا، ساداكو، باخىجى نين محبّتلى الينى چىيىنinde حىس ائتدى.
باخىجى ياسوناقا مەربان بىر سىسلە دئدى: «گل اوتوراق پنجرە دىيىنده بىراز
دانىشاق.»

садاكو آغلاماغى دايىندىرلان سونرا، آى ايشيقلى گۆئىيە باخىب، دئدى:
«سنجه^{٧٨} كئنچى اورادا اولدوزلار آداسىندا دىرى؟»^{٧٩}
yasوناقا دئدى: «هارادا اولسا دا، بىلىرم ايندى موتلودور. روحۇ، يورغۇن و
خستە بىندىن آيرىلىپ، ايندى آزاددىرى.»

садاكو سىسىز جە آغجا قايىن آغاچى نين يارپاق لارى نين يئلده
خىشىلىتى سينا قولاق آسىردى. سونرا، دئدى: «بۇندان سونرا دا، من اولەجه يەم.
ائله دېيىل مى؟»

باخىجى ياسوناقا باشىنى بىرك دېرىدىپ، جواب وئردى: «البته كى يوخ!»

او، ساداکونون ياتاغى اوستونه بيراز بويالي كاغذ سَرِيب، دئدى: «ياتماقان قاباق، گل بير كاغذ دورنا دوزلت من ده گۈزۈم. مين دورنا دوزلتىكىن سونرا، ياشلى بير قوجا خانىم اولونجا ياشايانقاسان.»

ساداکو بو سۆزو اينانماق ايچىن چوخ چالىشدى. دورنالارينى دېقتله قاتلايىب، باخىجىنин دئدىيىنى، او دا آرزو اتدى.

دورد يوز آلتىمىش اوج.

﴿ دورد يوز آلتىمىش دورد ... ﴾

یوزلر ایستک

ژوئن آیى، اوزون، سونسوز ياغىشلارى ايله گلدى. ياغىش، هر گون، پنجرەلە سىچىرادىيەيندا گۆئى دە بوز رنگە بويانىرىدى. ياغىش، آغجاقاين آغاچىنин يارياق لارىندان سوركلى^{٨٠} دامجىلاپيردى. چوخ چكمەدى كى، اوتابقىدا هر شئى كوف^{٨١} قوخوسو^{٨٢} وئردى. اورتوكلر دە شئە چكمىشدى. ساداكو گئتىدikجه سولغۇنلاشىب، جانسىزلاشىرىدى. اونو گۆرمەيە، يالنىز آتا-آناسى و ماساھىرويا اجازە وئرىلەميشىدى. بامبو كىلاسى، اونو سئويندىرىمك اىچىن بىر كوكىشى قولچاغى گۈندىرىمىشىدى. ساداكو تاختا قولچاغىن سئويملى گولەشى ايله كىمونوسونون اوستونە چىكىلمىش قىزىل گوللىرىنى سئورىدى. قولچاق، ساداكونون ياتاغىنин يانىنداكى مىزىن اوستوندە، قىرمىزى دورنانىن دىيىنده يېرلەشىدىرىلدى.

خانىم ساساڭى ساداكونون يېئىرىلى يئمەمەسىندىن نىگران ايدى. بىر آخشام او، گۈزل باغلى يابو كولموش بىر سورپىز گتىرىدى. اونون اىچىنده ساداكونون بوتون سئودىيى يئمكلىر^{٨٣} وار ايدى: يومورتا دولماسى، جوجه پىلۇوو، آلچا تورشوسو و

^{٨٠} سوركلى: دَوَامِلى، مدام

^{٨١} كوف: كېك

^{٨٢} قوخو: آبى

لوبیا کئکی. ساداکو یاستیق لارا دایانیب، یئمه يه چالیشدى، آنجاق، فایداسى اولمادى. شیشمیش دیش آتلری، او قدر آغرى بیردى كى، چئينه يه بیلمەدى. سوندا، ساداکو یئمكىلرى گئرى^{٨٣} ايتەلەدى. آناسى نین گۆزلىرى ياشلانمىشدى.

садакو دئشىلدى: «بىر توسياغا كىمى، من ده باجاريق سىزام!» آناسىنى ناراحات ائتمەسى اىچىن، او زونه آجىقلانىردى. بىر ده، او بىليردى كى، ساساكو عايىلەسى نىن، بىلە باھالى یئمكىلر آلماق اىچىن، او قدر ده آرتىق پولو يوخ دور.

ساداکونون گۆزلری ياش ايله دولدو. تئز گۆزیاش لارینى سىلدى.
خانىم ساساکى، ساداکونو قوجاغىنَا آلىپ، اونو اوووندورماق اىچىن دئدى:
«بىر شئى اولمايىپ كى. تئزلىكلە سەن توختياجاقسان. بلكە دە گونش يېنىدىن
چىخاندا...»

ساداکو آناسىنى قوجاقلايىپ، اونون كىتابدان اوخدوغۇ شعرلەر قولاق
آسىد. ماساھىiro گلنده، ساداکو داھا دينج و موتلو ايدى. ماساھىiro مكتىبىن
خبرلىرىنى وئرىپ، او اوْزَل شام يئمەيىندىن دە بىراز يئدى.
ماساھىiro، گىتمەمىشدن قاباق دئدى: «اي واى! آز قالا اووندوردوم! ائىجى
سنه بىر ھديه گۈندەرىپ.» الينى جىيىنە سوخوب، بىر قىريشىق گوموشۇ كاغذ
چىخاردىپ، باجىسىنا وئرركن دئدى: «تاپدىيم! ائىجى دئدى بو كاغذدان بىر
آيرى دورنا دوزلەبىلەرسن.»

ساداکو او كاغذى اىيلەيىپ، دئدى: «مممم! شىرنى اىيى وئرير! اومورام
تانرى لار دا شوكولات سئوهلى.»

اوچو دە گولمەيە باشلادى. بو، نئچە گونون اىچىنده ساداکونون ايلك
گولمەسى ايدى. بو، ياخشى بىر علامت ايدى. بلكە دە قىرمىزى دورنانىن
سِحرى^{٨٤} ايشە باشلامىشدى. ساداکو كاغذىن قىريش لارينى آچىپ، بىر قوش
دوزلتدى.

بئش يوز قىرخ بىر ...

آنچاق، او چوخ يورغون ايدى، داھا چوخ قوش دوزلەبىلەمەدى. ساداکو
ياتاغىندا اوزانىب، گۆزلرینى يومدو. خانىم ساساکى آياق لارىنин اوجوندا

او تاقدان چىخاركىن ساداکو او شاقلىغىنىدا آناسى او خودوغۇ شعرى يواش سىن
ايلىه او خوماغا باشلادى:

﴿آى جىت دورنالارى، قانات لارىز ايلىه بالامى قوروپون!﴾

سون گون لر

جولای آیى نىن سونونا ياخىن، هاوا اىستى و گونشلى ايدى. ساداكو سانكى ياخشىلاشىردى. ماساهىرويا دئدى: «مىن دورنانىن يارى سينا چاتمىشام. بئلە قاباغا گىتسە، ياخشى بىر حادثە باش وئەجك.»

ائلە ده اولدو. اونون ايشتاهاسى قايىتدى، آغرى لارى نىن چوخو دا گىتدى. دوكتور نوماتا، اونون ياخشىلاشماسىندان سئوبىنيردى و ساداكوبا دئدى كى، عايىلەسى ايلە گۆرۈشمك اىچىن اولرینه گىئدەبىلر. او گىچە، ساداكو هيچاندان ياتابىلمەدى. سحرىن دوام ائتمەسى اىچىن چوخلو دورنا دوزلتى.

آلتى يوز اىرمى بىر.

آلتى يوز اىرمى اىكى ...

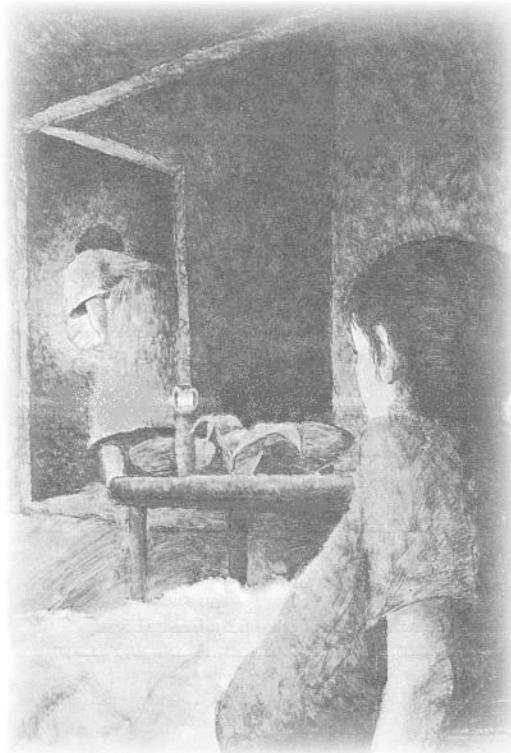
ايلىن آن بؤيوك بايرامى اولان او بون بايرامىندا، ائودە عايىلە ايلە بىرلىكده اولماق چوخ گۈزىلدىر. او بون، سئودىكلىرىنى گۆرمك اىچىن يېر اوزونە قايىدان اولولرىن روح لارى اىچىن كىچىرىلن اۋىزلى بىر بايرام ايدى.

خانىم ساساڭى، مىتسو ايلە ائوى سىليلىپ، سوپور موشدولر. ائۇ پارىلدا اىيردى.

تازا چىچكلىر، مىزىن رنگىنى آچمىشدى. ساداكونون قىرمىزى دورناسى ايلە كوكىشى قولچاغى دا اورادا ايدى. بايرام يەمكلىرى نىن اىيى هاوانى بوروموشدو.

لوبیا کئکى و دويyo کوفتهسى نين قاب لارى، اولولرىن روح لارى ايچىن محرابين
قيراغينا قويولموشدو.

او گئجه، ساداکو، روح لارين قارانلىقدا يول لارينى تاپاپىلەمىسى ايچىن،
آناسى نين اشىيىه چراغ قويىماسىنى گئردو. سئوينجك، اوركدن بىر آه چىكدى.
بلكە ده ائوه گلىپ، قالسين.

بىر نىچە گون، چوخلو يولداش لار، قوهوم لار، ساساكى عايىلەسى ايلە
گۈرۈشىمە يە گلدىلر. هفتە سونو، ساداکونون رنگى يىنە سولوب، يورغۇن دوشدو.

او، ساده‌جه سس سیز او توروب، باشقالارینا با خابیلیردی.

جناب ساساکی دئدی: «ساداکو دوزگون بیر ادب-أركانلى قىز اولوب.

اوبا جانين روحو، نوهسى نين بئله بير خانىم قىز اولماسىندان چوخ سئوينر.»

خانىم ساساکى چيغىردى: «بو سۆزو، نىچە دىليئنە گتىرىپىلىرىسن! كاش او،

ئىنه ده آتىلىپ-قاچان ساداكوموز اولسون.» گۈزلەرنى او ووشدوروب، تەلسىك

آشپاز خانىدا گئتدى.

ساداکو، اوز-او زونه بئله دوشوندو: «من هامىنى كىدرلىنىرىم.» بىردىن بىرە،

اسكى ساداکويا چئورىلەبىلمەسىنى اوركىن اىستەدى. ائله اولسا، آناسى نىچە

دە سئوينردى!

ساداكونون باباسى، سانكى اونون بئىنинدن كىچن لرى بىلىر، بىر تو تقوون سس ايلە

دئدی: «دا آرتىق ناراحات اولما. بو گئچە، ياخشى ياتسان، صاباح كئفین سازلا جاق.»

آنچاق، ائرتهسى گون، ساداکو خستە خانىدا دۇئنمەلى اولدو. او، اىلک دفعە

ايچىن، خستە خانانىن سس سیز او تاغىندا اولماقدان سئوينىرىدى. آتا-آناسى،

اوزون سورە ياتاغى نين يانىندا او توردولار. ساداکو عجىب بىر يارى يوخويما گئتدى.

او، يوخوهاوسى دئدی: «من اؤلسم، روحوم ايچىن، محرابين اوستونە

سئودىيىم لوبيا كىكىنдин قوياجاقسىز؟»

خانىم ساساکى دانىشايىلمەدى. قىزى نين الينى تو توب، بىر بىر كىلىنده

ساخلادارى. جناب ساساکى بىر گولمەلى سس ايلە دئدی: «سوس^{۸۵}! سن

اوزون-او زون ياشاياجاقسان. ايندى، تسلىم اولما ساداکو جان! سن ساده‌جه

نىچە يوز دورنا داها دوزلتەمىلىسن.»

باخیجى ياسوناق، ساداکويا يوخلاماسى اىچىن داوا وئردى. گۆزلرى باغلانمamىشدان قاباق، ساداکو، قىرمىزى دورنانى توتماق اىچىن، الينى اوزاندى. كوكىشى قولچاغىنا باخىب، دئى: «من ياخشىلاشا جاگام. بىر گون، يئل كىمى قاچاجاگام.»

دوكتور نوماتا، او گوندن سونرا، دئمك اوilar كى، ساداكونون قانينى هر گون دىيшиپ، يا دا اينه ووروردو. دوكتور، اونا دئى: «بىلىرم كى بونلار سنى اينجىدير، آنجاق، چالىشماغا دوام ائتمەلىيىك.»

ساداکو باشىنى ترىپتى. او هېچ واخت اينه لىردىن و دايىمى آغرى لارىندان شكايت ائتمەدى. داها بؤيوك بىر آغرى اونون اىچىنده بويومە يە باشلامىشدى. بو، اولوم قورخوسو ايدى. بو قورخويلا دا، خستەلىك ايلە ساواشىغى كىمى، ساواشمالى ايدى. قىرمىزى دورنا، اونا ياردىيم ائتدى. او، ساداکويا خاطرلا دىردى: او مود همىشە وار.

گىئتىكىجە، خانىم ساساكى خستەخانادا داها دا چوخ واخت كىچىرىدى. هر آخشام، ساداکو اونون پلاستىك ترلىكلىرىنин^{٤٦} تانىش لاب-لاب سىسىنى سالوندان اشىيدىردى. گۈرۈشە گلن لرىن ھامىسى قاپىدا سارى ترلىك گئىمەلى ايدىلر، آنجاق، خانىم ساساكى نىن ترلىكلىرى نىن اۋىزلى سىسى وار ايدى. آناسى نىن او زونو بو قدر توتقۇن گۈرنىدە، ساداكونون اورەبى توتولوردو.

عايلە سون گۈرۈشە گىلندە، آغجا قايىن آغاچى نىن يارپاق لارى قىزارىب، سارالماقدا ايدى. ائىجى، ساداکويا قىرمىزى كاغذا بوكولموش، قىرمىزى رىبيون ايلە باغلانميش بؤيوك بىر قوتو وئردى. ساداکو اونو يواشىجا آچدى.

^{٤٦} ترلىك: دەبایى

ایچیندە آناسى ھميشە اوナ نىسگىل ائلەيَن بىر شئى وار ايدى: اوستۇندە گىلاس
چىچكلىرى اولان بىر اىپك كيمونو. ساداكونون گۆزلىرى ياش لار ايلە دولدۇ.
يومشاق پالتارا توخوناراق^{٨٧} سوروشدو: «ئىيە بو ايشى گۈرمىسۇز؟ من بونو
ھەج واخت گىيە بىلمە يە جە يەم، اىپك دە كى چوخ باهادىر.»

آناسى يومشاق بىر سىن ايلە دىدى: «ساداکو جان، آنان كيمونونون
تىكىشىنى بىتىرمك اىچىن دونن، گئىجە يارى سيناجان اوياق قالىب. ھەج
توخونماق: آل وورماق

اولماسا اوونون ایچین گئى.»

ساداکو چوخ گوج ايله ياتاقدان قالخدى. خانيم ساساكى كيمونونو، گئينىدирىب، بئل باغىنى باغلاماق ایچين اوナ ياردىم ائتدى. ساداکو، شىشمىش قىچ لارى نىن گئروننمەمەسى ایچين سئوينىرىدى. آخسايا-آخسايا اوتاباغىن او الينه گئىب، پنجرەنин يانىنداكى صندلى نىن اوستوندە او توردو. هامى دئىيردى كى، او، كيمونونون ایچىنده بىر پرنسىس كىمى گئرونور. او آندا، چيزو كوايچەرى گىردى. دوكتور نوماتا، اوナ قىسا بىر سوره گئرونومەيد اجازە وئرمىشدى. چيزو كوتىچەلە ساداکويا باخىب، دئى: «بو پالتار سنه مكتب پالتارىندان داها دا چوخ ياراشىر.»

هامى گولدو. ساداکو دا گولە-گولە دئى: «اوندا، ياخشىلاشاندان سونرا، مكتبه گلنده، هر گون بو پالتارى گئىه جەيم.»

ميتسو ايله ائىجى، بو سۆزو ائشىدىن سونرا، قەقەھە چكىپ گولدولر. قىسا بىر سوره، ائولرىنده كىچىرىدىكىلرى گۈزل زامان لار كىمى اولدو. تاپماجا دئىب، ساداکونون سئودىيى ماھنى لارى او خودولار. بو آرادا، ساداکو، چىنلىككە صندلى نىن اوستوندە او توراراق، آغرى سىنى گىزلتەمە يە چالىشىردى. آنجاق، بو دىلخوشلوق، آغرى چكمە يە دىئردى. آتا-آناسى ائولرىنە دؤننەدە، موتلو گئرونور دولر.

ساداکو، ياتاغا گىرمىكىن قاباق، سادەجە بىر دورنا دوزلەبىلدى.

آللى يوز قىرخ دۇرد ...

بو اوونون دوزلتىيىسى سون دورنا ايدى. ♣

يئل ايله ياريش

ساداكو، گوجسوزلەديكجه اولومو داها دا چوخ دوشونوردو. او، جنت
كيمى بير داغدا ياشاياجاقمى؟ اولومون آغرىسى وارمى؟ يوخسا يوخولا ماق
كيمى ديرمى؟

ساداكو، اوز-اوژونه دوشونوردو: «كاش كى، اولومو اونودايلىسم». آنجاق،
بو ايش، ياغيشين ياغماسىنى دايандىرماغا بنزهىيردى. باشقابير شئىلرى
دوشونوركىن، اولوم دوشونجەسى يئنه اونون بئينىنە قاييدىردى.
اوكتوبر آيىنин اورتالاريندا، ساداكو گئىجه ايله گوندوزو قارىشىدە.

بىر يول، اوياق اولان زامان، آناسىنин آغلادىغىنى گۈردو.

«آغلاما!» دئىه يالواردى. «نه اولور آغلاما آنا!» ساداكو داها چوخ دانىشماق
ايستەييردى، آنجاق، آغزى، دىلى تەپنەمەييردى. بىر گۈزىاشى ياناغىندان آشاغا
آخدى. آناسىنى چوخ كەرلنەيىشدى. اليىن گلدىبى ايش، سادەجە كاغذدان
دورنا دوزلدىب، بىر مۇعجزە يە گۈز دىكەمك^{٨٨} ايدى.

بىر بالا كاغذى قاتلاماغا باشلادى. بارماق لارىنин گوجو چاتمادى.
اوز-اوژونه دئىدە: «داها بىر دورنا دا دوزلده بىلمىرم. دوغرودان بىر توسباغا

اولموشام.» ساداکو، قارانليغا دالماقدان قاباق، تئز-تئز بوتون گوجو ايله كاغذى قاتلاماغا چاليشدى.

بىر نئچە دقىقە، بلکە دە نئچە ساعات سونرا، دوكتور نوماتا گلىپ، الينى ساداكونون آلينا قويدۇ. يواشجا، كاغذى اوونون اليىندن چىخاردى. ساداکو اوونون سسىينى چتىينىكەلە ائشىدىرىدى: «يىندى دىنجىلمك واختى دىير، صباح، داها چوخ قوش دوزلە بىلرسن.»

ساداكو باشينى چوخ ياواش تَرپتدى. صباح ... صباح چوخ-چوخ اوذاقدا گۈرۈنوردو.

ساداكو اوياناندا، عايىلەسى اورادا يىدى. اونلارا باخىب، گولومسىدە. او، هميسەكى كىمى بۇ محبېلى و سئويملى عايىلەنىن بىر بؤلۈمۈ يىدى. بونو، هئچ بىر شئى دىيىشەبىلمىزدى.

آرتىق، ايشيق لار گۈزلىرى نىن آرخاسىندا اوينايرىدى. ساداكو، آريق، تىترەين الىنى، قىرمىزى دورنانى توتماق اىچىن، اوزادى. ياشايىش اوندان اوذاقلاشىردى، آنجاق، دورنا ساداكونو اىچەرىدىن داها گوجلندىرىرىدى.

تاواندان آسىلمىش دورنالارينا باخدى. او، باخديقجا گوزون سرین يئلى قوشلارى يئللندىرىپ، خىشىلتى سسلىرىنى چىخارىرىدى. سانكى، اونلار دىرىدىرىلر و آچىق پنجرەدن ائشىيە اوچماق اىستەيىرلر. نە گۈزىل و آزاددىرىلار! ساداكو آه چكىب، گۈزلهرىنى يومدو. بىر داها اويانىمادى.

SADAKO and the Thousand Paper Cranes

أَسْكى حَكَايَه لِرَه گُؤرَه، دُورَنَا مِينَ اِيل ياشَايَار. بِير خَسْتَه آدَام،
مِينَ كاغْذ دُورَنَا دوزلنسَه، تانريلاَر اوْنون ايسْتَكْلَرِيني يئرِينَه
يَئِيرِيب، اوْنُو يَئِيدِن ساَغَلام ائِدرَلر.

«ساداكو و مین کاغذ دورنا» کتابی ۱۹۷۷ ایليندە يازىلدى. بو حکایە،
ساداكو ساساکى نىن ياشامىندان قايقاڭلانيب.

ساداكو ۱۹۴۳-جو ايل، ژاپندا دونيايا گلدى. ايکينجى دونيا ساواشىندا،
آمرىكا طىّارەلرى، هىروشىما شەھرىنە آتوم بومباسى سالاندا، ساداكو دا
اورايدى. ساداكو، نىچە ايل سۇنرا، آتوم بومبۇنۇن رادىاسونلارى نىن اثىرِينَه
لوسئمى خستەلىيىنە تو تولدو. او، بو خستەلىكىن قورتولماق اىچىن، مین کاغذ
دورنا دوزلتمە يە باشلاادى ....

بو کتاب چو خلو دىللەر چۈرۈلىپ. او شاق لار و يئنى يئتمەلر، بير چوخ اولكەدە
بو حکایەنى او خوماڭلا بارىش، او مود و ياشام دَىرَلَرِينى اوئىرەنرلر.

www.yazman.ir

+989123805142

yazmanpub

ISBN: 978-622-91144-0-7

9 786229 114407

قيمت: 100 هزار تومان